

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opus pulcherrimu[m] de tribus vsitatis christianoru[m]
actibus: oratione videlicet: ieiunio [et] elemosyna**

Guntherus <Parisiensis>

Basilee, 1507

VD16 G 4140

Quid ex elemosyna veniat: Cap[itu]l[u]m tertiu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30791

Prover. 19. qđ pauperibz erogatu/ deū tibi efficit debitorē. Qui miseret inqt primo/ fenerat deo. Fenerare igit r tu/ r in celestibz reponē apothecis: qđ tibi christ⁹ cū necesse fuerit centuplicatu restituat. Hoc mō reposuerat ille qui dicebat: Scio cui credidi/ cert⁹ sum: qz potens est/ depositū meū seruare in illū diē/ iust⁹ iudex. Uide em̄ qđ idē iudex in extremo iudicio diciturus sit:

Matth. 25. Qđ vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Fidelis sermo r digna deo sententia: qđ collata minimis frībz suis/ se accepisse p̄fiteat. Quis dubitet apđ istū deponere qđ cōmissa tā integra fide rātoq; restituit augmēto. Uide em̄ qđ dicat: Venite bñdicti p̄ris mei percipite regnū qđ vobz paratu est ab origie mūdi: Esuriui em̄/ r dedistis mihi māducare: sitiui r dedistis mihi bibere: r cetera que ibi de opibz miscōie subiecta sunt. Uerū ne te rez tenuitate putes excusari vide qđ dicat p̄pha: frāge esurienti panē tuum: r egenos vagosq; induc in domū tuaz: Cū videris nudū operi eū/ r carnē tuā ne despereris. Uide qđ iubeat: Nō iubet esurienti primo sumptuosa parare cōiuiua: sed si aliud nō habes/ buccellā panis cum eo diuidere. Nō iubet egenos r vagos mlto suscipere apparatus: s; inducere i domū tuā: vt saltē sub culmiē tuo noctis iportunitatē queāt effuge

re. Nō iubet paupem nudū/ p̄ciosis ornare induuijs: s; saltē veste attrita r veteri/ nuditatē ei⁹ abscondere. Et carnē tuā ne despexeris. i. eū qđ a primo patre carnali cōmunē tecū duxit naturā. Nemo inqt apl's carnē suam odio habuit/ sed fouet eam r nutrit. Dilige r tu carnē tuā: dilige frēm tuū: qz caro tua et sanguis tu⁹ est. Foue eū vestis operimēto: nutri corpis alimēto. Uide qđ idem dicat apl's: Qui tribuit i simplicitate: qui miseret in hilaritate. Per simplicitatē praua intentio remotur: p hilaritatē leticia spūalis admoneat: vt r in intentiōe boni opis sit pura simplicitas: et in exhibitiōe spūalis hilaritas. Nec sunt qđ faciēti elemosynā vident cōuenire: nunc prouentum eius inspiciam⁹.

Quid ex elemosyna veniat: Caplm tertiu.

D Roueniunt aut ex elemosyna quinq; hec: remissio pctōz: charitatis augmentū: spūale gaudiū: certa spes pmissoz: pceptio p̄mior. Remissionē pctōz ex elemosyna puenire nllī dubiū eē debet/ cū sc̄ptū sit: qz sic aqua extinguit ignē/ ita elyna extinguit pctm. Hoc itaq; determinari optet/ si debito mō fiat elemosyna. i. si illa affuerit qđ paulo sup⁹ elynā faciēti dixim⁹ cōuenire. Ubi em̄ mētis puritas

2. Timoth. 1.

Matth. 25.

Ubi. 5.

Esa. 58.

Ep. 5.

Roma. 12.

Eccli. 3.

humilitas atq; simplicitas pre-
sto sunt: ibi nullū oīno mortu-
le pctm credim^o coadesse. Ne-
nialia & o etiā si multa fuerint/
p elynā facile diluunt. Qd r si
q mortalia aut etiā criminalia
p cōfessionē quidez deleta sūt/
sed nō dū opis satisfactio subse-
cuta: ad hoc qz plurimū vale-
re pōt elemosynaz largitio: vt
qnto qis in ea fuerit p̄p̄sior/ tā-
to ei leuior penitētia vel possit
imponi/ vel imposita relaxari.
Tenet em̄ fides ecclie/ q rerū
tpaliū collatiōe/ tam pctā redi-
mi queant/ qz penitētie pctōz.
Tribz em̄ modis (vt aiunt) fie-
ri solet pctōz remissio. Uno q
dem mō excellēt r p̄p̄ie: cum
reo cōfiteanti vl habēti cōfite di-
ppositū/ deus occulte reatū cul-
pe dimittit: manente tñ necessi-
tate penitendi. Qd si facere cō-
tēpserit: vl fm qsdā redit pctm
qd dimissū erat: vl fm alios nō
redit qdem/ s; p̄pter ingratitu-
dinē r cōtemptū eque vt p pec-
cato puniet. De hac pcti remis-
siōe/ sic ait psalmista: Dixi con-
fitebor aduersum me iniustici-
am meā dño: r tu remisisti im-
pietate pcti mei. Et dñs p p̄phe-
tam: Peccator quacūq; hora
ingemuerit/ saluus erit. Alte-
ro etiā mō fit peccati remissio/
sed minus p̄p̄ie: cum sacerdos
ea potestate qua ligare r solue-
re potest/ cōfessum peccatorē a
peccato absoluit: debitū ei mō-
dū satisfactiōis iponēs. Quā

si nō fecerit nil pderit ei vel dei
vel sacerdotis remissio: s; eque
vt ille prior vl forte graui^o pro
maiori cōtemptu puniet. Ter-
tio qz mō dicit remitti pctm sa-
tis qdē improprie: cū iniuncta
pro peccato penitētia ab eo q
potestatem habet/ vel tota re-
mittitur/ vl ex parte relaxatur.
Hoc autem fieri solet duobus
modis: compassione charita-
tis: r compensatiōe maioris bo-
ni: id est pluribus pfuturi. Cō-
passione charitatis: velut illis
quibus a sanctis hominibz san-
ctorū ve hominū collegijs inu-
cte penitētie pars aliqua rela-
xatur. Compensatiōe maioris
boni: quando iniuncta alicui
penitētia corporalis/ compē-
satione alteri^o rei que plurib^o p-
desse possit commutat: veluti
larga elemosynarū largitione
tempore famis in pauperes: si-
ue collatione pecunie in neces-
sitates ecclesiarū: vel captiuo-
rum redemptionē: vel aliquid
aliud quod his simile videat.
Et in hoc quidez vtroq; casu/
is cui penitētia vel relaxatur
vel remittit/ etiā a peccato cre-
ditur absolutus. Qd licet ita
fieri soleat/ r inter p̄suetudies
ecclie receptū sit: ratiū tñ esse
credo/ nullū p aliqua rei t̄pal-
compensatione a penitētia cor-
porali ita prorsus absolui/ qn
aliquā ei^o partem/ veluti ieiū-
niū aliquot feriaz de multis/
vl aliqd aliud eque molestum

Ps. 31.

Ezech. 18.

corpori vel iam fecerit vel ad
huc facere iubeat. Nullam em̄
satisfactionē peccati deo tā cre
dimus acceptabilē: quē admo
dū illam que corporis afflictio
ne/ et cordis contritione com
mēdat. *Johel. 2.* *Cōuertimini inquit ad
me in toto corde vestro in ieu
nio et fletu et planctu: ecce cor
poris afflictio. Et scindite cor
da vestra et nō vestimenta v̄ra:
ecce cordis cōtritio. Dignū q̄p
pe est: vt qd̄ actu corporis cō
missū fuerit/ eiusdē corporis pur
get afflictio: reatus hō mentis
cordis cōtritione diluat. Qua
propter quicq̄d de facultatib⁹
nostris que nobis vel a deo ad
bonos vsus cōcesse/ vel for̄sita
de peccato q̄site sunt: q̄cqd̄ in
quā de rebus extra nos possit
in pfata pietatis opa fuerit ero
gatum: tur̄ tū est/ tam ei q̄ di
spensat/ q̄ illi q̄ dispensatione
v̄tit/ aliquā reo vindictā peni
tentie corporalis iniungi: p̄ quā
id qd̄ corporalit̄ admissum est
aliqua saltē corporis afflictio
ne corrigat. Nihil em̄ min⁹ me
tuendū est q̄ ne quis de pecca
to suo nimis pure et p̄fecte peni
teat: p̄sertim cum m̄lta possint
esse delicta/ q̄ nec ip̄e intelligit
et si quid superogauerit penitē
do/ dñs plena retributōis mer
cede valeat cōpensare. Proue
nit etiā ex elemosyna charitat̄
augmentū: tam erga deū/ q̄ er
ga primū. Erga deū q̄dez hoc
modo: dum illi ob cui⁹ honore*

tua libent̄ erogas/ opus tuum
placere p̄sumis: et in eius amo
re tanto validi⁹ inardescis: q̄n
to te ampli⁹ ab illo speras red
amari. Dilectio em̄ dei eiusmo
di est: vt sua dulcedine quantū
in ipsa est/ semp in se hominem
magis ac magis alliciat: q̄m i
ip̄o nihil est quē admodū in ho
mine/ quo possit anim⁹ diligen
tis offendi. Sustate inq̄t et v̄t
de te q̄m suavis est dñs. Dulce
do dei et suauitas in modū aro
matū q̄d̄iu gustata non fuerit
ignorat: cū aut̄ gustare ceper̄
mira quadā iocunditate felicit̄
innotescit. Hanc dei dulcedi
nem nō dum gustauerat saul⁹
cū esset adhuc blasphem⁹ et pse
cutor: iustauerat aut̄ paul⁹ q̄n
dicebat: Cert⁹ sum em̄: q̄ neq̄
mors neq̄ vita poterit nos se
parare a charitate dei. Erga p
rimū q̄z p̄ elemosyne largitio
nē charitas ampliāt: tū p̄ de
um cui⁹ gratia primū cōsola
ris: tum q̄z beneficiū tuū cū sit
ei necessariū/ gratum esse non
dubitas: et cum a quo te merito
diligere putas/ nō potes non
amare. Crescere igit̄ beneficio
crescit et charitas: dum illa be
neficium inuitat: illud hō am
plificat charitatē. Quocirca si
necdū scis diligere primū: hāc
diligēdi artem p̄ ip̄m opis actū
optime potes addiscere. Diuī
de cū eo substantiā tuā: et ama
re incipies. In hac em̄ arte/ pra
ctica theoreticā p̄cedere solet: cū

Ps. 33.

Act. 8. et. 9.

Roma. 8.

in alijs theorica practica solet
 at preuenire. Practica q̄ppe di
 lectionis op̄ pietatis est: theo
 rica vero intelligitur ipsa dile
 ctio. Prouenit etiā ex eadē ele
 mosyna gaudiū spirituale: dū
 mens boni opis sibi cōscia/ et
 dei se impleuisse voluntatē/ et
 sine subuenisse necessitati vno
 eodēq; facto gloriat̄. Quoz in
 altero debita diuine maiestati
 reuerentiā gaudet exhibitam:
 in altero cōmunis nature com
 passionē: in vtroq; vero legem
 charitatis implet. Neq; enim
 modico gaudiō dignū est: fecis
 se qđ deo placeat: s̄bueniat pri
 mo: pueniat charitati. Nec igitur
 attendens bene sibi mens
 cōscia/ sua p̄ christo libenter di
 largitur: nulla rerū tēporaliū
 metuit detrimēta: id solum sibi
 saluū existimās qđ in tales vs̄
 expēderit. Terrenis facultati
 bus celestes implet thesauros:
 tēporarias opes eternis inge
 rit apothecis: gaudens sibi fa
 cere amicos de māmona iniqui
 tatis: a q̄b; cū defecerit in eter
 na recipi mereat̄ tabernacula.
 Thesaurizat sibi thesauros in
 celo vbi nec erugo nec tinea de
 molit̄. Hoc modo thesauriza
 uerat ille martyr: q̄ cū arderet
 in craticula / ip̄ssimo tyrāno
 insultabat his v̄bis: Assatū ē/
 iam versa et māduca: nā facul
 tates eccl̄e q̄s req̄ris/ in celstes
 thesauros manus pauperū de
 portauerūt. Certa spes p̄missio

rū q̄ nihilomin⁹ ex elemosyna
 puenire solet: duob⁹ posita ē:
 dignitate videlicet p̄merent̄: et
 veritate p̄mittētis. Dignitate
 p̄merētis: qm̄ q̄ diuina libēter
 implet mādata/ securus expe
 ctat p̄missa. In veritate p̄mittē
 tis: q̄ facienti qđ precipit certis
 sine dat qđ p̄mittit. Nullum
 fraudat: nullū decipit: nullum
 vana expectatiōe deludit. Apđ
 quē aliq̄ deposuisse: non aliud
 est/ q̄ in tuto collocasse. Om
 nib⁹ cōmissa plēa fide restituit:
 sua vnicuiq; redhibet cū aug
 mēto. Adest em̄ optime volūta
 ti facultas ⁊ potētia: nec est ma
 ior in faciendo q̄ in volendo
 difficultas. Diues q̄ppe est in
 om̄es q̄ inuocāt illū: sic ait scri
 ptura: ⁊ quātūlibet vni dede
 rit/ non habet eo minus qđ al
 teri largiat̄. Nec meruēdū est/
 ne is q̄ grām dedit ad merēdū:
 merito iam ⁊ digno p̄miū sit ne
 gatur⁹. Qui voluit te mereri/
 vult vti q̄ remunerare meren
 tem. Perseuera igit̄ in meren
 do: ⁊ ob illi⁹ grām libenter tua
 largire/ q̄ tibi ⁊ in hoc mundo
 cū p̄secutionibus cētuplū resti
 tuit: et in futuro vitā eternā lar
 giet̄. Depone secur⁹ apud illū
 q̄ sibi cōmissa/ non solū fidelit̄
 seruat: s̄ etiā mltiplicata recō
 signat. Depone securus apud
 illū: q̄ nec fraudē facere nouit:
 nec pōt aliqd̄ sub ei⁹ custodia
 depire. Qui q̄cqd̄ cōmiseris/ to
 tum seruas: si nihil cōmiseris/

Roma. 10.

totū pdis: cui nihil credidisse/
 totū ē pdidisse. Ultimū ac p̄ci-
 puū eoz q̄ ex elemosyna dicta
 sūt puenire/ celestiu gaudioz ē
 pceptio. Nec sunt illa gaudia
 eterne felicitatē: q̄ oib^o electoz
 merit^o in p̄miū pponunt. Hoc
 est illud bonū oim alioz finis
 ⁊ p̄sumatio: ⁊ qd̄ si nō successerit/
 vt sup̄ q̄z dictū est: alia in-
 utilit̄ p̄cesserūt. Ad hoc bonū
 ab omī genere electoz hoīm di-
 uersis meritoz currit v̄s: di-
 uersis operum itinerib^o festina-
 tur: Qd̄ cū sit vnū et simplex:
 vita eū eterna est ⁊ illa deus:
 plurib^o tñ ex causis et diuersis
 meritoz suffragijs obtinetur.
 Dia si qd̄ bona q̄ ab elect^o ho-
 minib^o vel fiunt vel habentur:
 in hūc quendā (vt ita dixerim)
 certissimū finē cōcurrūt. Qd̄ ⁊
 tāto iocundi^o est assequēti: quā-
 to pl̄ib^o ex causis ⁊ merit^o am-
 pliorib^o fuerit cōparatū. Quo
 circa nemini videat̄ absurdum
 q̄ hoc ip̄m bonū eterne felici-
 tatis/ ex q̄libet triū partiū ma-
 terie n̄re: videlz/ orōe/ ieiunio/
 elemosyna dixim^o prouenire.
 Ista si qd̄ tria bona sūt et alia
 multa eiusmōdi sunt: vt si debi-
 to fiant modo/ ⁊ singla vitam
 cōferant/ ⁊ sil' oīa plenius nan-
 ciscant: quēadmodū in cōpit^o
 trivialib^o plures vie cōcurren-
 tes/ ⁊ oēs simul ⁊ single ad idē
 loci pducūt. Ampli^o aut̄ cū plu-
 rime vie ex diuersis partib^o ve-
 niētes/ ⁊ oēs ⁊ single in ean-

dem dirigant ciuitatē: multo
 magis oēs virtutes q̄ ex radi-
 ce charitatē tam ip̄e q̄ eaz opa
 pficiunt: ⁊ simul ⁊ singlatim
 ad vnū finē eterne retributiōis
 certissime diriguntur. Unde et
 multozū vel opinio vel potius
 sententia talis est: vt q̄ vnā vir-
 tutē habuerit/ eū nulli^o immu-
 nem fateatur: presertim cū ha-
 beat charitatē/ q̄ oīm radix est:
 quēadmodū vbicūq̄ fuerit ra-
 dix arboris/ ibi etiam ramos et
 coberētes adeē necesse est. Vir-
 tutes em̄ in aīa scdm̄ quādā
 spū alis arboris formā distin-
 cte sūt: in q̄ ⁊ radix ⁊ stipes est
 charitas: rami maiores/ virtu-
 tes: minores vero/ ramusculi:
 flores/ cogitatiōes bone: fron-
 des/ v̄ba benignola: fruct^o autē
 bona opatio. Et hoc qd̄dem ad
 similitudinē corporis hūani:
 qd̄ ⁊ ip̄m vt (aiunt phisici) for-
 mā arborē h̄z: s̄z arboris inuer-
 se. i. h̄nt̄ radicē sup̄i^o versā: ra-
 mos h̄o deorsū. Est itaq̄ caput
 p̄ radice p̄t̄ nervos a cerebro
 p̄deuntes: q̄b^o vniuersa mēbra
 cōpaganant ⁊ mouent: corpis
 truncus/ pro stipite: brachia ⁊
 crura/ p̄ maiorib^o ramis: pro
 ramusculis aut̄/ digiti manuū/
 et peduz articuli. Est igitur q̄
 si arbor in arbore/ aīa in cor-
 pore. Aliam q̄z arborē in pra-
 uis animab^o reperies: sed con-
 trarie ql̄itatis: id ē nō virtutū/
 sed vitioz. In qua arbore pe-
 stifera ⁊ radix est contempt^o dei:

fami maiora vitia: miora ho ra
 musculi: flos mal^o/pua cogita
 tio: foliū/obū inutile: mala ope
 ratio/ fruct^o est venenat^o. De
 his duab^o arborib^o virtutū .s.
 et vitioz: sic ait dñs in euange
 lio: Non pōt arbor bona fru
 ctus malos facere nec arbor
 mala fruct^o bonos facere. Bo
 na arbor fructus bonos facit:
 et mala arbor fruct^o malos fa
 cit. Ad illā tertā humani cor
 poris arborē pōt illud prinere
 quātū ad līam: qđ cec^o illumi
 nat^o dño itrogātī an aliqd vi
 deret/ ait: Uideo hoies sic ar
 bores ambulātes. Ex hac igi
 quā dixim^o futū cōnexiōe/ vo
 lunt multi eas abinuicē nō pos
 se separari: sed si vna affuerit/
 oēs pariter coadesse. Sed qm̄
 vel impossibile vel rarū est/ vt
 oēs pariter act^o suos exerceāt:
 quasdā dicunt positas esse in
 actu: quasdā ho esse tm̄ in ha
 bitu. Habitū hic dicim^o qlita
 tē mētis/ quā p̄trahit ex hoc q
 charitate informat: actū vero
 opus ipsius virtutis. Abrahā
 ergo licet cōiugat^o esset/ cōti
 nentiā tm̄ habuit in habitu: qđ
 si nō studeret p̄creande plūli
 benti^o cōtineret qđ vteret con
 iugio. Castitatē vero cōiugale
 habuit tā in habitu qđ in actu:
 qm̄ r illi mente cōsensit/ r actu
 ipō exercuit. Jobānes ho con
 tinentiā vtroq; modo habuit:
 quā r mēte dilexit/ et actu cor
 poris obseruauit. Satis iā ex

pmissis patet/ q oēs virtutes
 licet actu differāt: tm̄ sic oēs
 p̄deunt ex vna radice charita
 tis: sic tam ipē qđ earū opa ad
 vnū finē tendūt eterne felicita
 tis. Quapropter trib^o illis reb^o
 de qb^o hacten^o nobis tractatū
 est/ nō alium finalē p̄uentū qđ
 illū qđ om̄ium bonoz cōmunis
 est potuim^o assignare. Sūt au
 tem alia nō pauca illis cōmu
 nia: que satis p̄tinent et p̄grue
 cuilibet illaz possent attribui.
 Quoz pleraq; in tractatū oīo
 nis trāsferre maluimus: vt se
 mel ibi discussa / non esset op^o
 scđo vel tertio tractanda resu
 mere: simul vt ex eorū accessu
 locupletior eēt tractat^o oīonis
 q̄ reliqs duab^o dignitate p̄pon
 derat. Orādi q̄ppe negociū/ ti
 bi gerit cū dō: ieiunij tecū ipō/
 elemosyne cū primo. Orando
 deū alloqueris: ieiunando car
 nem affligis: elemosynā faciē
 do primum cōsolaris. In pri
 mo aīa purgat: in scđo corpus
 atteritur: in tertio primus rele
 uatur: in oib^o aut^o deus bonoz
 ratur. Honoras q̄ppe deū/ cū
 ei humiliter supplicas: cum in
 eius vindictā corp^o excrucias:
 cū ob eius amorē tua fratri cō
 municas. Bona sunt hec tria
 etiā singla: sil^o aut^o oīa etiā val
 de bona: qđ^o si qua accesserint
 alia: q̄nto erūt plura/ tāto etiā
 potiora. Quecūq; enim natu
 raliter bona sunt: q̄nto plura i
 vnū cōueniunt: tanto p̄stanti^o

Liber tertiusdecimus Cap. iij.

quoddam bonum efficiunt. Unde et illud summum bonum / cui nihil deesse potest / ita diffiniri solet: ut dicatur statim omnium bonorum congregatione perfectum. Hec nimirum est illa summa beatitudo retributionis eterne: deus videlicet omnium bonorum finis / ac remunerator et primus. Ad hunc perculdubio finem / omnia bona que vel in homine sunt / vel ab homine fiunt / finaliter referri debent: et in ipso feliciter consummari. Quod enim nec ad hoc bonum intentione dirigunt / nec eius adeptione consumantur: id nec boni quidem appellatio dignum est. In his itaque bonis / tria hec de quibus nobis hactenus disertum est: inter precipua futurum opera magisque communia / et pluribus necessaria / ab his que diligentius attenduntur / solent estimari. Si quidem sua penitus relinquere / quod dominus in euangelio non iubet sed consulit: continentiam suare / quod idem saluator non iubet quidem: sed apostolo reliquit consilium. Utrumque horum magnum quidem / sed rarum est: nec in tanta necessitate positum: quam sine illis ad vitam multi perueniunt. Orare autem ac ieiunare et elemosinam facere generaliter ad omnem pertinet christianum: eatenus ut si quis habita facultate / ea facere contempserit / charitatem non habeat: ac per hoc eterne vite non sit idoneus. Cum igitur oratio lingua cum deo fabulatur: carnis petulantia ieiunando restringitur: ad consolationem proximi manus extenditur: tunc

perfecto gratissimum deo prestant obsequium. Vehementer ei placet triplex iste percentus: plurimum delectatur huiusmodi symphonia. Orantem exaudit: propitius afflicto: misericordiam preparat / eam primo facienti. Quapropter hec tria bonorum operum genera / omnibus quidem fidelibus: ac nobis maxime / quibus maior inesse charitas ex ipso habitu exteriori presumitur / omni studio companda atque tenenda sunt: accedentibus etiam alijs bonis quotquot deus prestare dignabitur: quibus in hac vita temporaliter adiuti / summum illud et incopabile bonum apprehendere mereamur. Hec sunt que de hac nostra trimembri materia necessario differenda videbantur: relictis compendij causa que pluribus: que nisi laboris prolixitatem fugerem / utiliter et congrue potuissent adiungi. Nunc illud cum lectore volumus depacisci: quatinus si quid in hoc opusculo suspectum vel ambiguum minusve planum occurrerit: non statim quid causando possit obijci / sed quod auctor senserit diligenter aduertat: quod in omni scripture recitatione quo ad eius notitiam constat esse potissimum. Discreti si quidem ac beniuoli lectoris est / scripture verba sub eodem sensu quo posita sunt / fideliter interpretari. Qui autem sensu scriptoris spreto vel potius ignorato / litterarum reluctante in alium captiuare conatur: is quidem non lector / sed potius perversor ac de-

Alias causas
lando.

Matth. 19.

I. Corin. 7.

prauator rectissime dicēd^o est.
 Nā licet ex verbis nō nunq̄s ali
 cui^o melior sensus elici queat/
 q̄s ipse auctor habuerit: nō ta
 men hoc est aliena legere/sz p
 pria cōmentari. Scimus vtiq̄
 nos in hoc opusculo quedā sa
 tis disputabilia terigisse: et vt s̄
 quoq̄ puerbialis dicitū est: ve
 lut sup prunas sub cinere late
 res nudis ambulasse vestigijs.
 In quib^o tñ om̄i diligentia ca
 lamū temperare curauim^o/ vt
 nihil nisi verū ac piū (si quis re
 cte nobiscuz intelligat) pagine
 mandaret. Qua in re si qd for
 te nobiscum erratū est: vel no
 stre imbecillitati/ vel rerū ipsa
 rū difficultati videbit^o imputā
 dū. Illud certe scire volumus
 om̄s quib^o in manū venerit no
 ster hic codicillus: hanc nobis
 fuisse intentionē: tum vt de re
 bus hacten^o (vt credim^o) indi
 sculis aliqua dicerem^o: tū ma
 xime vt hac occasione nostram
 in posterū fratne charitati hu
 militer cōmendarem^o memoriā.
 Neq̄ em̄ laudē nob venari cu
 ra est: sed fauorem hominū no
 stre pfessiois captare voluim^o:
 vt p labore quo circa res istas/
 ac maxime circa orationē desu
 dauim^o: liceat nobis pias eoz
 orationes expectare. Nec no
 bis merces ex hoc labore pue
 niat: et uos opam nostrā vtiliter
 posuisse: et nobiscum elegāter
 actum esse fatebimur. Siqui
 dem post immēsam diuine pie

tatis clemētiā/ cui tota spes sa
 lutis humane innitit: optima
 portio mee cōsolationis et fidu
 cie: in suffragijs sc̄taz tot^o or
 dinis orationū posita est. Con
 siderans em̄ maloz meoz mul
 titudinē/ atq̄ meritoz penuri
 am: de prijs diffusus/ aliena
 cogor mendicare subsidia. Nā
 que mihi precor in me pōt esse
 securitas: cū videā alios quos
 dā ex his cum quib^o viuere ce
 pi/ sexaginta p̄sve annos sub
 disciplina militie claustral agē
 tes/ ita feruere spiritu/ q̄si nūc
 demū inceperint: me vero pau
 cissimi tempis effectū militē/ ve
 lut in primo castrorū ingressu
 sub armis modo susceptis fa
 tiscere. Illi q̄ seculū vel nunq̄s
 om̄ino gustauerūt/ vel multis
 retro temporib^o obliti sunt/ tā
 to dolore ac metu penitēt/ tāq̄
 hodie peccare desierunt: et ego
 q̄ vix dum de luto fecis et mise
 rie p gratiā cōuersionis pedem
 emoui: q̄si nihil deflētū mecum
 attulerim/ ita stulta securitate
 decept^o elangueo/ q̄si hō pfectū
 faciat mōachū/ sola seclaz ha
 bit^o et vite mutatio. Faciūt alij
 quicq̄d possunt: merita merit^o
 cumulantes/ ego sol^o inter eos
 cōplossis (vt aiunt) manibus se
 dens/ nil aliud agendū existi
 mo: magnū q̄ddam arbitrans
 seculū reliquisse. Quanto pre
 stātius erat atq̄ salubrius/ bo
 norū operū fructus deo hilari
 ter offerre/ et hanc ipsam vitaz

que mihi tñ in labore agenda
est/ tota cum gaudio spūali di
uinis mancipare seruitijs. Nā
illud verissime dicere possum:
per hoc iam septenniū/ qđ mi
hi sub habitu religiōis actum
est: tanto tamq; cōtinuo labo
rasse corporis incōmodo: vt ex
cepto tēpe refectiōis aut som
ni/nunq; vel vna mihi hora be
ne fuisse valeaz reminisci. Nec
hoc nūc volo intelligi de illa or
dinis asperitate/ q̄ gaudia se
culi relinquentib; horrenda et
grauis est: quā vtiq; p viribus
meis deuote ac reuerenter exci
pio/ sed de intolerabili quadā
capit; passiōe: quā ap̄ma susce
ptiōe habit; idēfīnēt toleraui.
Proinde nil iam aliđ sup̄esset
nisi in tanta rerū pressura sub
manu flagellantis deficere: si
nō me salubri ac lucrose/ pio

patris affectu flagellari presu
merē. Nūc autē virga dñi ⁊ ba
cul; ei; ipsa me cōsolāt: frequē
ter illa scripture verba repeten
tem: quia quē diligit dñs corri
pit: flagellat autē omnē filium
quem recipit. Uiderit itaq; sa
piens medic; quid in egro vel
secari vel vri oporteat: penset
optim; pater quatenus in filio
flagris vtendum sit: quid post
flagra cōsolatiōis ⁊ gaudi; da
turū sese disponat: ego pcussio
nes eius ⁊ verbera qđ diu ferire
placuerit/ ea quam dederit ip̄e
patientia/ sine vlla remurmu
ratiōe conabor excipere: Hoc
vnū inter crebras plagarū in
flictiones/ magno interni cla
more cordis efflagito: quate
nus vel diu multatū/ tandem
in paterne sortem hereditatis
admittat: Amen.

Ps. 22.

Prover. 3.
Heb. 12.

Sollicitatis J. J. Paderb.

Opusculū de tribus christianorū actibus/ oratione vi
delicet/ ieiunio ⁊ elemosyna/ finit: Impressum Basilee
per Michaelem Furter: Anno. M. D. C. C. C. C. vij. die vero
quintadecima mensis martij.

